

MEMORANDWM CYD-DDEALLTWRIAETH RHWNG GWEINIDOGION CYMRU A'R CYNGOR DEFNYDDWYR DŴR

Nodyn Esboniadol

Mae'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth hwn yn cynnwys cytundeb rhwng y Cyngor Defnyddwyr Dŵr (y Cyngor Dŵr) a Gweinidogion Cymru, ac mae'n amlinellu'r egwyddorion a'r gwerthoedd sy'n sail i'r berthynas rhwng y ddau barti.

Mae'r Memorandwm yn gytundeb statudol sy'n ofynnol o dan adran 27B o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Dŵr 2003. Mae'r Ddeddf yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor Dŵr a Gweinidogion Cymru i wneud trefniadau gyda'i gilydd â'r nod o sicrhau:

- Bod y ddau barti yn cydweithredu ac yn rhannu gwybodaeth;
- Bod materion sy'n effeithio ar y ddau barti yn cael eu trin mewn modd cyson.

At ddibenion y Memorandwm hwn mae "Cymru" yn golygu ardaloedd cwmnïau dŵr sydd yn llwyr neu yn bennaf yng Nghymru.

MEMORANDWM CYD-DDEALLTWRIAETH

1. Cyflwyniad

- i. Mae'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth hwn yn amlinellu'r egwyddorion sy'n arwain y berthynas rhwng y Cyngor Defnyddwyr Dŵr (y Cyngor Dŵr) a Gweinidogion Cymru. At ddibenion y Memorandwm hwn mae "Cymru" yn golygu ardaloedd cwmnïau dŵr sydd yn llwyr neu yn bennaf yng Nghymru.
- ii. Mae'r Memorandwm yn ofynnol o dan adran 27B o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Dŵr 2003 (cyfeirir at y ddwy ddeddf o hyn ymlaen fel "y Ddeddf"), i sicrhau (a) bod Llywodraeth Cymru a'r Cyngor Dŵr yn cydweithredu ac yn rhannu gwybodaeth; a (b) bod materion sy'n effeithio ar y ddau barti yn cael eu trin mewn modd cyson. Ni fwriedir i'r Memorandwm gynnwys pob agwedd fanwl ar y berthynas rhwng y ddau barti. Mae'n ddatganiad o'r egwyddorion a fydd yn arwain y berthynas rhwng y ddau barti, i sicrhau bod trefniadau digonol ar waith i alluogi'r ddau barti i gyflawni eu gwahanol gyfrifoldebau mewn modd effeithiol ac i osgoi dyblygu gwaith.
- iii. Nid yw'r Memorandwm yn rhwymo mewn cyfraith, ond bydd yn gweithredu fel dogfen hyblyg a fydd yn cael ei hadolygu yn unol ag arferion gweithredol.

2. Adolygu Memoranda

Bydd y Memorandwm hwn yn parhau i gael ei adolygu ac mae'n bosibl y gwneir diwygiadau ar unrhyw adeg os yw'r ddau barti yn gytûn. Bydd adolygiad llawn yn cael ei gynnal erbyn 2024.

3. Rolau a Chyfrifoldebau

- i. Mae'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr yn gorff statudol â swyddogaethau sy'n berthnasol i Gymru a Lloegr. Cafodd ei sefydlu fel Corff Cyhoeddus Anadrannol anweithredol. Mae'n cyflawni ei swyddogaethau statudol gydag arbenigedd, amhleidioldeb a thryloywder, ledled Cymru a Lloegr ac ar hyd braich o'r ddwy Lywodraeth.
- ii. Mae'r Cyngor Dŵr yn cynrychioli buddiannau defnyddwyr dŵr ledled Cymru a Lloegr drwy ymdrin â chwynion am ymgymeryddwyr dŵr a charthffosiaeth, gan gasglu a chyhoeddi gwybodaeth, rhoi cyngor ac ymchwilio i faterion sy'n effeithio ar ddefnyddwyr.
- iii. Mae'r Cyngor yn cael ei gefnogi gan bwyllgorau rhanbarthol yn Lloegr, a chan Bwyllgor ar gyfer Cymru a sefydlwyd o dan y Ddeddf yn bennaf i roi cyngor a gwybodaeth i'r Cyngor ar faterion defnyddwyr sy'n effeithio ar ardaloedd yr ymgymeryddwyr dŵr a charthffosiaeth y mae'r gwahanol bwyllgorau'n gyfrifol amdanynt.
- iv. Mae Llywodraeth Cymru yn darparu'r arweiniad strategol ar gyfer polisiau dŵr ac yn gosod y fframwaith rheoleiddiol ar gyfer y sector dŵr a charthffosiaeth yng Nghymru. Mae'r fframwaith ar gyfer y dyletswyddau mae'r Cyngor Dŵr yn eu cyflawni yng Nghymru yn cael ei lunio yn unol â pholisiau Llywodraeth Cymru, deddfwriaeth Cymru a safbwyntiau a buddiannau defnyddwyr y cwmnïau sy'n gweithredu yng Nghymru.

- v. Drwy gytuno ar y Memorandwm hwn, rydym yn cadarnhau ein hymrwymiad i weithio gyda'n gilydd, lle bo hynny'n briodol, ar faterion sydd o bwys i'r ddau barti. Rydym yn cydnabod pwysigrwydd cydweithredu ar draws amrediad o feysydd, wrth ar yr un pryd gadw ein hannibyniaeth statudol.
- vi. Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod annibyniaeth y Cyngor Dŵr yn llwyr, ac mae'r Cyngor Dŵr yn cydnabod buddiannau cyfreithiol a chyfrifoldebau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â gwaith cyffredinol y Cyngor Dŵr.
- vii. Y Gangen Polisi Dŵr o fewn Llywodraeth Cymru yw'r pwynt cyswllt cyntaf ar gyfer y Cyngor Dŵr.

4. Perthynas Weithio

Byddwn yn ceisio adeiladau ar y berthynas weithio dda sydd eisoes yn bodoli rhyngom drwy wneud y canlynol:

- Bod â pherthynas weithio agored ac adeiladol;
- Gweithio'n agos gyda'n gilydd ar bob lefel, wrth lunio polisiau ac mewn materion sydd o bwys strategol;
- Cynnal cyfarfodydd dwyochrog rheolaidd rhwng y Cyngor Dŵr a swyddogion Llywodraeth Cymru;
- Hwyluso cyfarfodydd rhwng Cadeirydd y Cyngor ar gyfer Cymru a swyddogion Llywodraeth Cymru a Gweinidogion Cymru.
- Parchu safbwyntiau ein gilydd, lle maent yn wahanol, ar ôl eu trafod i ddeall y rhesymau dros unrhyw wahaniaethau o'r fath;
- Bod â pholisi "dim byd annisgwyl" sy'n seiliedig ar hysbysu ein gilydd mewn da bryd lle mae cyhoeddiadau arwyddocaol a datblygiadau polisi'n bosibl;
- Lleihau dyblygu gwaith cymaint â phosibl lle bynnag y bo modd.

5. Ymdrin â Materion sydd o Bwys i'r Ddau Barti

- i. Rydym wedi ymrwymo i'r egwyddor o gyfathrebu da rhyngom ynghylch meysydd sydd o bwys i'r ddau barti ar sail "dim byd annisgwyl. Gwneir hyn drwy gysylltu'n rheolaidd a thrafod materion perthnasol yn rheolaidd. Nid cyfyngu ar ddisgresiwn y naill barti neu'r llall yw'r bwriad, ond galluogi pob un i wneud sylwadau i'r llall mewn digon o amser i'r sylwadau hynny gael eu hystyried.
- ii. Yn erbyn y cefndir hwn, ac yn ddarostyngedig i Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 a Deddf Diogelu Data 2018, yn gyfrinachol a lle bo angen, byddwn yn gwneud y canlynol:
  - Briffio ein gilydd cyn gynted ag y bo modd ar ddatblygiadau perthnasol o fewn ein meysydd cyfrifoldeb, cyn iddynt gael eu cyhoeddi, lle bynnag y bo modd.

- Rhoi'r ystyriaeth briodol i safbwyntiau ein gilydd ac egluro lle nad ydym yn gytûn.
  - Cytuno ar agendâu ar gyfer cyfarfodydd rhwng Gweinidogion ac uwch-gynrychiolwyr y Cyngor Dŵr o leiaf pythefnos cyn cyfarfodydd arferol.
  - Gwahodd ein gilydd i ddiwyddiadau'r wasg a digwyddiadau cyhoeddus a gynhelir gan y naill barti neu'r llall, ond sydd o ddiddordeb i'r ddau.
  - Lle bo hynny'n briodol, trafod, cyfathrebu â'n gilydd a chynnwys ein gilydd yn y gwaith o ddrafftio dogfennau allweddol lle mae'n berthnasol i swyddogaethau'r parti arall.
- iii. Bydd Llywodraeth Cymru yn ymgynghori â Chadeirydd Cenedlaethol y Cyngor Dŵr cyn penodi aelodau i'r Cyngor, sef Cadeirydd Pwyllgor y Cyngor Dŵr ar gyfer Cymru. (Deddf y Diwydiant Dwr 1991, paragraff 1(3) o Atodlen 3A), a gwahodd y Cadeirydd i ymuno â'r panel penodi.
- iv. Caiff gwasanaethau archwilio mewnol Llywodraeth Cymru asesu effeithiolrwydd trefniadau archwilio mewnol y Cyngor Dŵr drwy graffu ar eu cynlluniau ar gyfer gweithgareddau yn y dyfodol, adroddiadau ar weithgareddau yn y gorffennol a'i adroddiad sicrwydd blynyddol; a chael mynediad at yr holl ddogfennau wedi'u paratoi gan swyddogaeth archwilio mewnol y Cyngor Dŵr, gan gynnwys lle mae'r gwasanaeth yn cael ei roi i gontractwyr allanol.
- v. Bydd y Cyngor Dŵr yn gwneud y canlynol:
- Cynnal cyfarfod yng Nghymru o leiaf unwaith y flwyddyn a gwahodd Gweinidog perthnasol Llywodraeth Cymru a swyddogion Llywodraeth Cymru i fynychu.
  - Ymgynghori â Llywodraeth Cymru a'i randdeiliaid yng Nghymru wrth ddatblygu ei Blaenraglenni Gwaith.
  - Cyfrannu at y gwaith o gyflawni nodau, amcanion a thargedau Llywodraeth Cymru, gan gynnwys y rhai a amlinellir yn 'Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (2015)' a 'Strategaeth Dŵr Cymru'.
  - Cymryd rhan yn fforymau polisi a rheoleiddio Llywodraeth Cymru ar lefel Bwrdd a lefel Tîm Gweithredol.
  - Cyflwyno drafft o'r Adroddiad blynyddol a'r adroddiadau ar y Cyfrifon i Lywodraeth Cymru eu hystyried.
  - Ymgynghori â Llywodraeth Cymru ar amcanion strategol y Cyngor Dŵr mewn perthynas â Chymru ac ar ei gyllideb flynyddol arfaethedig.
  - Amlinellu yn ei gynllun busnes gweithredol sut bydd blaenraglen gwaith y Cyngor Dŵr yn cael ei chyflawni bob blwyddyn, a chynnwys targedau a cherrig milltir

allweddol ar gyfer y flwyddyn nesaf, a'u cysylltu â gwybodaeth gyllidebu er mwyn i Lywodraeth Cymru nodi'n hawdd adnoddau i'w dyrannu i gyflawni amcanion penodol.

- Cysylltu â swyddogion Llywodraeth Cymru o leiaf unwaith y flwyddyn i adolygu perfformiad ariannol y Cyngor yn erbyn cynlluniau a thargedau a pha mor dda mae'n cyflawni ei amcanion strategol ac yn rhoi gwerth am arian.
- Darparu rhagolygon amserol a gwybodaeth fonitro ynghylch perfformiad ac arian ar gyfer Llywodraeth Cymru; a hysbysu Llywodraeth Cymru yn brydlon os yw'n debygol y bydd gorwariant neu danwariant a'i hysbysu am unrhyw gamau unioni a gymerwyd, a'i hysbysu am unrhyw broblemau arwyddocaol boed y rheini yn ariannol neu fel arall, a ph'un a gawsant eu canfod drwy archwilio mewnol neu mewn ffordd arall.
- Rhoi gwybodaeth i Lywodraeth Cymru y mae'n rhesymol gofyn amdani, drwy adroddiad chwarterol, am ei weithrediadau, perfformiad prosiectau unigol neu unrhyw wariant arall.
- Rhannu agenda a chofnodion pob cyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg â Llywodraeth Cymru.
- Rhoi mynediad i Lywodraeth Gymru at holl gofnodion a phersonél y Cyngor Dŵr at unrhyw ddiben, gan gynnwys, er enghraifft, archwiliadau nawdd ac ymchwiliadau gweithredol.
- Darparu ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru (yn rhinwedd Deddf Llywodraeth Cymru 1998 fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) (2004)) fynediad llawn ar holl lyfrau a chofnodion y Cyngor Dŵr at ddibenion cynnal archwiliadau i ba mor ddarbodus, effeithlon ac effeithiol mae'r Cyngor wedi defnyddio ei adnoddau wrth gyflawni ei swyddogaethau, ac i archwilio materion sy'n gysylltiedig â rheoleidd-dra a phriodoldeb gwariant a derbyniadau yng Nghymru.

6. Rhannu Gwybodaeth

- i. Byddwn yn ceisio lleihau'r baich a roddir ar ymgymeryddyr dŵr a charthffosiaeth a chyflenwyr dŵr trwyddedig ("y Cwmnïau") o ran darparu gwybodaeth i awdurdodau cyhoeddus. Byddwn yn ceisio osgoi dyblygu drwy rannu amserlenni cyhoeddi a chynlluniau i gasglu gwybodaeth oddi wrth y Cwmnïau. Lle bo hynny'n briodol, byddwn yn ymgynghori â'n gilydd, cyn ystyried gofyn i gwmnïau am wybodaeth i wneud yn siŵr nad yw'r parti arall eisoes yn meddu ar y wybodaeth sydd ei hangen ar ffurf addas.
- ii. Byddwn yn darparu'r wybodaeth rydym yn meddu arni y mae'n rhesymol i'r parti arall ofyn amdani, yn ddarostyngedig i'r cyfyngiadau cyfrinachedd a'r mesurau diogelwch angenrheidiol neu unrhyw waharddiad ar ddatgelu.
- iii. Byddwn yn ystyried cyfrifoldebau statudol ein gilydd mewn perthynas â datgelu gwybodaeth sensitif.

- iv. Pan fyddwn yn derbyn ceisiadau am wybodaeth rydym yn meddu arni ond na chasglwyd gennym, ac rydym yn gwybod bod ei natur yn gyfrinachol, byddwn yn cyfeirio'n cais yn ôl at y parti a roddodd y wybodaeth inni. Byddwn yn hysbysu ein gilydd os ydym yn datgelu unrhyw wybodaeth arwyddocaol rydym wedi rhannu â'n gilydd i drydydd partion.

7. Anghydfodau

Os bydd anghydfod ynghylch y ffordd mae'r Memorandwm yn cael ei ddehongli a/neu ei weithredu na ellir ei ddatrys rhyngom ar lefel weithio, Bydd Prif Weithredwr y Cyngor a'r Dirprwy Gyfarwyddwr perthnasol yn Llywodraeth Cymru yn trafod y mater ac yn penderfynu pa gamau i'w cymryd.

8. Cyhoeddi Memoranda

Bydd y memorandwm hwn yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor Defnyddwyr Dŵr (www.ccwater.org.uk) a gwefan Llywodraeth Cymru (www.llyw.cymru)

Llofnodwyd gan:

Tony Smith, Prif Weithredwr dros y Cyngor Defnyddwyr Dŵr

Dyddiad: 16 Rhagfyr 2019

Eifiona Williams, Pennaeth y Gangen Dŵr ar gyfer Gweinidogion Cymru

Dyddiad: 16 Rhagfyr 2019